

Макроекономски движења во Република Македонија во мај 2003 година

По умерениот пораст на стапката на инфлација во април, предизвикан од промените во примената на стапките на данокот на додадена вредност, кои имаа еднократен ефект врз општото ниво на цените, во мај повторно беше регистрирана ниска месечна стапка на инфлација од 0,6%. Притоа, остварената просечна стапка на инфлација и натаму се одржува на минимално ниво (0,2%), што е во согласност со законски утврдената цел на монетарната политика - одржување на ценовната стабилност. Во услови на поголема побарувачка за девизи на девизниот пазар, НБРМ преку соодветни интервенции го задржа стабилното ниво на девизниот курс на денарот во однос на еврото (61,36 денари за едно евро на крајот на мај).

Од аспект на реалниот сектор на економијата, во мај беше регистриран вообичаен месечен пад на индустриското производство, кој немаше неповолен одраз врз кумулативните движења, поради ниската споредбена основа од минатата година. Така, во периодот јануари - мај 2003 година индустриското производство е зголемено за 4,3%, што претставува интензивирање на кумулативниот пораст во однос на претходниот месец за 1,9 процентни поени. Истовремено, надворешно-трговската размена во мај оствари месечен пораст од 6,4%, при повисок пораст на увозот (9,0%) во однос на извозот (2,3%). На кумулативна основа, порастот на стоковната размена со странство достигна 27,1%. Притоа, во првите пет месеци од 2003 година беа регистрирани поволни тенденции, во насока на повисок пораст на извозот (30,1%) во однос на порастот на увозот (25,4%).

Минатомесечното намалување на каматните стапки на НБРМ, особено фиксирањето на каматната стапка на благајничките записи на ниво од 7%, услови натамошно намалување на каматната стапка на пазарот на пари, која во мај се сведе на 9,4% (пад од 1,2 процентни поени). Сето ова се одрази врз каматната политика на деловните банки, чија просечна пондерирана денарска активна каматна стапка забележа пад од 0,7 процентни поени, сведувајќи се на 16,6%, додека просечната пондерирана денарска пасивна каматна стапка беше речиси непроменета во однос на претходниот месец (8,7%). Согласно овие движења, каматната маргина по речиси три години се спушти на ниво под 8 процентни поени.

Порастот на вкупниот депозитен потенцијал на банките (за 0,3%), во услови на намалување на примарните пари (за 3,8%), го зајакна процесот на монетарна мултипликација, предизвика зголемување на вкупните пласмани (за 3,6%) и услови скроман месечен пораст на монетарните агрегати. Така, паричната маса М1 оствари пораст од 0,8%, детерминиран од порастот на трансакционите депозити на претпријатијата. Поширокиот монетарен агрегат М2 е зголемен за 0,4%, што во целост се должи на порастот на краткорочните девизни депозити. Најширокиот монетарен агрегат М4 е повисок за 0,5%, поради порастот на девизните немонетарни депозити.

Од аспект на рочноста на вкупниот депозитен потенцијал на банките, пораст остварија и краткорочните и долгорочните депозити, додека од аспект на валутата, пораст е регистриран кај девизните депозити. Набљудувано по сектори, зголемени се депозитите на населението, наспроти падот на депозитите на претпријатијата. Притоа, во мај не се регистрирани позабележителни промени во структурата на вкупните депозити.

Во текот на мај во Република Македонија престојуваше мисијата на ММФ. Основна цел на посетата беше преглед на остварувањата во првиот квартал од 2003 година во контекст на новосклучениот Stand by аранжман. Согледувањата на мисијата потврдија дека макроекономските перформанси на Република Македонија се задоволителни и се во рамките на предвиденото.

Република Македонија - организатор и домаќин на Годишното собрание на Холандската конституенца

На 17 и 18 мај 2003 година во Скопје се одржа Годишното собрание на Холандската конституенца при Меѓународниот монетарен фонд (ММФ) и Светската банка (СБ). Покрај Холандија, која ја предводи групата од 12 држави, Холандската конституенца ја сочинуваат Македонија, Ерменија, Босна и Херцеговина, Бугарија, Хрватска, Кипар, Грузија, Израел, Молдавија, Романија и Украина. На состанокот беа реализирани средби на гувернерите во СБ и ММФ од споменатите земји. Исто така, на собранието присуствуваа и истакнати високи функционери на ММФ и СБ. Средбите на Конституенцата претставуваат можност за размена на мислења и дискусии помеѓу 12-те земји околу генералните и билатералните политики и програми на СБ и ММФ, адекватноста на помошта на Извршниот директор во реализирањето на потребите на секоја од земјите, како и можност за неформални билатерални средби и дискусии.